

Apie skaitymą vaikui ir su vaiku

Vaikams knygos iš tikrųjų labai patinka. Jei norite, kad vaikas mokytųsi sėkmingai, nuo ikimokyklinio amžiaus skaitykite garsiai kartu su vaiku knygas. Mokslininkai mato glaudų ryšį tarp knygų skaitymo ir vaiko sėkmės mokykloje, nes knyga suteikia progą pamąstyti apie dalykus, apie kuriuos galbūt paprastai negalvojame, neatkreipiame dėmesio ar net nieko nežinome. Tai galimybė geriau pažinti save ir pasaulį, istoriją, lavinti kritinį žvilgsnį, moko mus analizuoti.

Skaitymas vaikams yra ne tik įdomus, bet ir skatina šiuos ugdymosi įgūdžius: ugdomas **intelektas**, skatinamas aktyvus **kalbos mokymasis ir taisyklingas garsų tarimas**, lavinama **vaizduotė, raštingumas**, gebėjimas **susikaupti**, ugdoma **empatija**, stiprinamas **tėvų ir vaikų ryšys**.

Pastebėta, kad skaitymas gali padėti tiems vaikams, kurie turi mokymosi sunkumų, elgesio, psichologinių problemų. Skaitymas leidžia tokiems vaikams pasijusti geriau, keisti savo elgesį, tobulėti.

Kada vaikas išmoksta skaityti?

Mokslininkų teigimu, vaikas pradeda skaityti 5-7 metų. Iš pradžių raides jungia į skiemenį ir skaito skiemenudamas, „šlebizavodamas“. Tačiau nuo to momento iki skaitymo meistrystės yra labai ilgas kelias. Paprastai taip „šlebizuoti“ pradeda ikimokyklinukai, o laisvai skaito antroklas. Kartais tėvai sako, kad „Vaikas jau skaito“, tačiau tai yra klaida. Ilgai nepadedant vaikui, jis „įstringa“ – skaito skiemenudamas, praleidžia arba sukeičia vietomis raides, nejaučia sakinio ribų. Ką daryti? Sėsti ir skaityti – ir vaikui, ir kartu su vaiku. Skaityti daug.

Apie tai, kad vaiko pomėgis skaityti yra labai susijęs su tuo, kokias emocijas jam sukelia knyga, yra daug solidžių mokslinių tyrimų. Jeigu tėvai vaikui skaito nuo pat kūdikystės, jam knyga asocijuojasi su artimu ryšiu, giliais pokalbiais, mamos ir tėtės balsu.

Ką daryti, jei vaikas visai nenori skaityti ?

Tėvai yra sektinas pavyzdys. Patogiai atsisėskite su vaiku ir skaitykite jam. Net vaikui, kuris dar nemoka kalbėti! Jie supranta daugiau, nei galite įsivaizduoti. Nesu mačiusi mažo vaiko, kuris atsisakytų skaityti mamos ar tėčio glėbyje.

Būkite kūrybingi. Emocijas galite parodyti savo kūno judesiais, pakeisti savo balsą tembrą ir toną – tiesiog skaitymą padaryti įdomiu! Nes tai suteikia realius pojūčius, skatina jūsų vaiką dalyvauti istorijos kūrime.

Skaitykite visada lėtai. Vaikas turi apdoroti gautą informaciją. Kitu atveju ji gali tapti nebeįdomi, nes paprasčiausiai nėra tinkamai suprasta.

Neskaitykite tik sau. Leiskite savo vaikui perpasakoti istoriją, paklausti apie jos turinį, aptarti iliustracijas. Vaikas turi turėti galimybę būti išklaushytas, pasikalbėti apie dalykus, kuriuos

išgirdo ar perskaitė. Vaikams paprastai jausmus lengviau išreikšti per veiklą, tad istorijoje aprašyti įvykiai gali būti diskutuojami, piešiami, suvaidinami.

Svarbu pažadinti **vaiko motyvaciją** išmokti skaityti. Tai galima padaryti klausinėjant: „Kodėl tu nori išmokti skaityti?“, atskleidžiant skaitymo naudą: gal vaikas sužinos mėgiamos laidos laiką televizijos programoje, gal perskaitys parduotuvės pavadinimą. Galima palikti raštelį, kad ir spausdintomis raidėmis, parašyti sveikinimą, išsiųsti žinutę.

Svarbu skaityti **reguliariai**. Nesvarbu, ar kiekvieną vakarą prieš miegą, ar kiekvieną dieną po pietų. Tai pamažu tampa ritualu.

Prašykite vaiko skaityti garsiai. Taip stiprės vaiko skaitymo įgūdžiai, tuo pačiu Jūs girdėsite, ką ir kaip jis skaito.

Knygą išsirinkite kartu. Skirkite tam laiko bibliotekoje ir knygyne. Jūs pastebėsite, kuo jūsų vaikas iš tikrųjų domisi. Jeigu Jūs ne visiškai pritariate vaiko išsirinktai knygai, manau, kad tokioje situacijoje geriausias sprendimas – derybos su vaiku, pokalbis. Vaikai, kaip ir mes, suaugusieji, paprastai nemėgsta, kai jiems primygtinai, nediplomatiškai aiškinama ką skaityti. Vaikas jausis gerai, pats išsirinkdamas jam patinkančią knygą. Pasirinkimą lemia nebūtinai vien skaitinio trumpumas, iliustracijų gausa. Galbūt vaiką tiesiog labai domina tam tikra tema, tikisi knygoje rasti kažkokius atsakymus, be to, svarbūs ir tokie dalykai kaip mada, knygos populiarumas, ką skaito bendraamžiai, draugai, ką reklamuoja televizija. Kaip ir įvairūs žaidimai, laisvalaikio pomėgiai, taip ir knygos yra svarbios vaikų socializacijai, bendravimui su draugais.

Tarp knygų gausos nepasiklysti labai sunku ne tik vaikams, bet ir jų tėvams. Knyga turėtų atitikti skaitytojo ar klausytojo raidos etapą.

Rekomenduojame dr. Kęstučio Urbos sudarytą sąrašą „**Mokiniamis rekomenduojamos knygos: 1–10 klasei**“, kuris pateiktas <https://www.ibbylietuva.lt/naujienos/skelbiamas-dr-kestucio-urbos-sudarytas-sarasas-mokiniamis-rekomenduojamos-knygos-1-10-klasei/>.

Gerų Jums pojūčių skaitant !

Parengė logopedė metodininkė Laima Žiedienė